

structural-semantic features of pragmatonyms. The purpose determines the choice of methods in our study: general scientific methods of systematization, analysis and synthesis, quantitative analysis were used. Among the special linguistic methods, structural, functional ones were used, which helped in determining the features of the structure, semantics, and functions of pragmatonyms. Summing up the above, we can emphasize that for the first time a structural-semantic analysis of pragmatonyms was carried out in advertising texts of pharmaceutical veterinary medicine. The practical value of the work lies in the fact that the analysis of pragmatonyms in advertising texts opens up prospects for further researches, which may be connected with the identification of the specific characteristics of pragmatonyms in different languages. As a result of the study, structural and semantic features of pragmatonyms were established.

Key words: advertising text, pharmaceutical, veterinary medicine, pragmatonym, proper names.

УДК 811.111'1'373.2

НЕКЛЕСОВА Валерія Юрївна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна;

тел.: + 38 048 2635745; e-mail: neklesova.valerie@gmail.com;

ORCID ID: 0000–0002–2376–2986;

DOI: <https://doi.org/10.18524/2410–3373.2019.22.195029>

ЗВОРОТНИЙ ОНІМНИЙ АСОЦІАТИВНИЙ СЛОВНИК (НА МАТЕРІАЛІ ВІЛЬНОГО АСОЦІАТИВНОГО ОНІМНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ІСПАНОМОВНИМИ РЕСПОНДЕНТАМИ)

Анотація. Статтю присвячено проектному моделюванню зворотного асоціативного онімного словника. **Метою** статті є різновекторний аналіз асоціативних реакцій. **Об'єктом** дослідження є оніми, які наявні в іспанському онімному ландшафті. **Предметом** дослідження є властивості асоціативного образу власних назв іспанського онімного ландшафту. **Методологія** нашого дослідження включає в себе компіляцію онімних асоціатів, отриманих за допомогою вільного асоціативного експерименту. Під час роботи було

поставлено **завдання**: скласти зворотній асоціативний онімний словник для висвітлення меметичної природи власних назв. **Висновки** нашого дослідження полягають у тому, зворотний асоціативний онімний словник розкриває культурне підґрунтя онімних одиниць, які актуалізують меметичні культурні складові. Індивідуалізація та ідентифікація у руслі суспільних каналів реалізує онімну ідентичність як колективну асоціативну рефлексію, що відображає етнічно зумовлені тенденції.

Ключові слова: асоціація, асоціативний онімний словник, вільний асоціативний експеримент, онім.

ВСТУП

Метою нашого дослідження є створення зворотного асоціативного онімного словника як одного з видів наукового пізнання та висвітлення природи ментального лексикону. **Об'єктом** дослідження є асоціативні меметичні реакції, **предметом** — меметичний потенціал асоціатів іспанського онімного ландшафту.

МЕТОДОЛОГІЯ

Вільний асоціативний онімний експеримент проводився у 2013 році в Мадриді, у закладі Universidad autonoma de Madrid. Респондентами були студенти та молоді викладачі віком 18–25 років, які склали моновікову групу кількістю 30 осіб. Наша анкета містила такі онімні стимули: *Selena Gomez, Jennifer Lopez, Cervantes, Madrid, Barcelona, Navidad, Juegos Olímpicos, Hyperion, Árbol de la vida, Fido, Cerberus, iPhone, La Biblia, Televisiyn Española (TVE), Tuenti, La Luna, El Sol, Gran Hermano, Star Wars, Dios, El Santo Grial, Satán*. Усі стимули було відібрано до проведення експерименту та зібрано в єдиній анкеті. Загальна кількість реакцій респондентів становить 1163 випадки асоціативно-емоційної рефлексії.

ОБГОВОРЕННЯ

Головними завданнями психолінгвістики є розкриття ментальних репрезентацій та процесів, завдяки яким люди продукують та розуміють мову (Garnham, Garrod, & Sanford, 2006, с. 9). Деякі завдання й цілі, які ставить перед собою психолінгвістика, аналогічні тим, що становлять предмет наукових пошуків когнітивістики й когнітивної ономастики. Дослідження механізмів вивчення та сприйняття іншої мови при формуванні національно-мовної картини світу (далі — НМКС) є центральним для психолінгвістики, у той час коли когнітивна лінгвістика вивчає мову на будь-якому етапі її розвитку

та параметризує будь-які мовні аспекти, а основною ідеєю наукового пошуку є поняття про втілення (embodiment) мови.

Академік В. І. Вернадський зазначав, що міць людини — це її «розум, спрямована й організована воля її як суспільної істоти» (Vernadskyi, 1994, с. 296). Концентрація на людині, на онімному аспекті омовленої колективної ідентичності надасть можливість краще осягнути сутність її космо-психо-логосу та такі її маніфестації, як онімний ландшафт (далі — ОЛ). Основні принципи побудови, взаємодія та зв'язок елементів ОЛ формуються саме в людській свідомості, її ментальному лексиконі, а потім зливаються в єдиний суспільний простір за допомогою відчуття єдності, причетності до спільноти. А. Ченкі стверджує, що «як плід розуму людини мова та її структура певною мірою розкривають, як працює розум» (Chenky, 2002, с. 340). Дослідивши мову, можна робити певні висновки щодо механізмів роботи та устрою ментального лексикону та актуалізації когнітивних структур. Існування мовних універсалій, на нашу думку, вказує на існування когнітивних універсалій, які стоять за ментальними феноменами. Власні назви, які так чи інакше наявні в усіх мовах, вказують на спільні ознаки ментального лексикону, спільні напрями поведінкових тенденцій у суспільній та культурній сферах. Отже, орієнтація на людину, антропоцентризм когнітивістики є «найбільш адекватним позначенням сучасної парадигми лінгвістичного знання» (Holubovska, 2012, с. 71). Виявлення когнітивних універсалій стає одним з основних завдань сучасної когнітивної лінгвістики, що можна також поширити на галузь когнітивної ономастики, де головним об'єктом дослідження є власні назви в розмаїтті проявів когнітивних конструктів ментального лексикону.

Асоціації відіграють центральну роль у дослідженні мислення, пам'яті, процесів сприйняття інформації та вивченні уявлень про навколишній світ. Вони є релевантними для розуміння культурного універсуму та допоможуть не тільки виявити ключові слова культури, а й виокремити аналогічні реалізації в онімній царині та їхнє втілення в ОЛ. З огляду на психолінгвістичний підхід, асоціація — «це зв'язок між стимулом та відгуком» (Bussman, 2006, с. 101), який формується «на підставі умовного рефлексу суб'єктивного реагування на відповідні стимули» (Selivanova, 2008, с. 235) та продукується «без вагань або внутрішньої цензури» (Matsumoto, 2009, с. 56). Згідно з міркуван-

нями Р. М. Фрумкіної, асоціація — це «зв'язок між деякими об'єктами або явищами, заснований на нашому особистому досвіді» (Фрумкіна, 2001, с. 189).

Саме така характеристика, як відсутність контролю над реакціями, що йдуть з психічного світу людини, є цінною для галузі когнітивної ономастики, для дослідження власних назв у ментальному лексиконі. Вони оминають перепони та стають «чистою, неушкодженою» інформацією про когнітивні процеси людини й у такий спосіб відображають НМКС, у нашому випадку — її онімний компонент, актуалізований в ОЛ. На погляд О. Залевської, асоціативні поля вербалізують мовну свідомість, яка являє собою сукупність образів свідомості (Zalevskaia, 2000, с. 46). Аналогічно розглядає такий зв'язок Р. Ленекер. Він вважає, що семантичні структури пов'язані з когнітивними доменами, під якими він розуміє будь-який тип концептуалізації: чуттєвий досвід, концепт чи мережу концептуальних конструкцій (Langacker, 2006, с. 31).

Одним із завдань нашого дослідження є розкриття механізмів сприйняття власних назв, що забезпечують їх меметичну природу, відображення внутрішніх ментальних конструкцій «мовленнєвої особистості», яка є «сукупністю здібностей та характеру людини, що зумовлюють створення та сприйняття нею мовленнєвих текстів» (Karaulov & Krasylnykova, 1989, с. 3). Сукупність мовленнєвих особистостей стає колективним явищем, яке маніфестує себе та актуалізується в ОЛ. Аналіз асоціативних реакцій від респондентів є проявом колективної пам'яті, колективної ідентичності. Саме асоціації — це втілення «специфічної внутрішньої структури, глибинної моделі зв'язків та відношень, яка складається у людини за допомогою мовлення та мислення, становить основу «когнітивної організації» її багатостороннього досвіду» (Zalevskaia, 1999, с. 105). З. Ковечеш також вказує на такий зв'язок, зауважуючи, що «мова, особливо її лексикон, є віддзеркаленням нашої концептуальної системи» (Kövecses 1990, с. 41). Згідно з дослідженнями активності мозку людини, ліва передня скронева частка може бути частиною більшої мережі лівої півкулі, яка підтримує зв'язок між іменами та їх значеннями (Menn & Dronkers, 2016, с. 96). Отже, система когнітивних схем ментального лексикону і власних назв як його невід'ємної частини може бути зумовлена природним устроєм мозку людини.

О. Ю. Карпенко (Karpenko O., 2006, с. 361) доходить висновку, що назви — це практично онімні концепти. Онімні концепти розуміють як одиниці зберігання інформації, ментальних або психічних ресурсів нашої свідомості, а також інформаційну структуру, що відображає знання та досвід. Коли йдеться про структуру онімного концепту, найбільш імовірно, що він має тривимірний характер (Karpenko, 2016, с. 71):

1. Вербальне поле, яке є самозрозумілим.
2. Інформаційне поле, куди належить «автобіографічна» та загальна енциклопедична інформація про суб'єкт.
3. Сенсорне поле, де зберігається візуальна, слухова та кінестетична інформація.

Г. П. Лукаш (Lukash, 2011, с. 6) інтерпретує власне ім'я як величезний інформаційний кластер, блок. Це обумовлюється здатністю власної назви бути згустком уявлень людини про світ, згорнутим текстом культури. Саме ім'я може бути пресупозицією до будь-якої іншої інформації.

ЗДОБУТКИ

Для більш повного висвітлення меметичної природи онімних концептів, що функціонують у ментальному лексиконі ми уклали обернений асоціативний онімний словник. Матеріал подається від асоціату до стимулу. З асоціативного корпусу, отриманого від інформантів, вилучено онімні асоціати. Поряд з ними у дужках вказується кількість ужитків даної асоціативної рефлексії. У випадку, коли один і той же асоціат актуалізувався з різними меметичними стимулами, наводиться ще один випадок з іншим онімним стимулом. Статті зворотного словника розташовані за алфавітом.

America — Jennifer Lopez

Año Nuevo— Navidad

Apple (5) — iPhone

Atocha — Madrid

Barcelona (3) — Juegos Olímpicos

la Biblia (2) — Dios

Big brother is watching you — Gran Hermano

Bolt — Cerberus

Brooklyn — Jennifer Lopez

Caballeros (2) — El Santo Grial

catalán (4) — Barcelona

Cataluña — Barcelona

como Facebook (2) — *Tuenti*
copa usada por Jesús Cristo — *El Santo Grial*
Dan Simmons — *Hyperion*
Darth Vader (2) — *Star Wars*
Dido (6) — *Fido*
Dios– Satán
Dios (2) — *Hyperion*
Dios (3) — *La Biblia*
dios griego (2) — *Hyperion*
Disney (5) — *Selena Gomez*
Disney Channel — *Selena Gomez*
El quijote (6) — *Cervantes*
escritor español — *Cervantes*
España (4) — *Madrid*
Facebook — *Tuenti*
Facebook española — *Tuenti*
Fuerza (2) — *Star Wars*
Gaudí (6) — *Barcelona*
God (англ.) — *Dios*
griego (4) — *Hyperion*
Hugh Jackman — *Árbol de la vida*
Indiana Jones (4) — *El Santo Grial*
infierno (6) — *Satán*
Jedi (3) — *Star Wars*
Jesús — *La Biblia*
Jesús (2) — *Dios*
Jesús (5) — *El Santo Grial*
Justin Bieber (4) — *Selena Gomez*
Klimt — *Árbol de la vida*
la vida de Jesús — *La Biblia*
latina (3) — *Jennifer Lopez*
Lennon — *Dios*
'Luke, yo soy tu padre' — *Star Wars*
Luna — *Selena Gomez*
luna — *Fido*
Mancha — *Cervantes*
Messi (3) — *Barcelona*

Miguel — Cervantes
Moises (2) — La Biblia
Monty Python — El Santo Grial
Mossos — Barcelona
Murakami — La Luna
Nepal — Árbol de la vida
palabra latina — Cerberus
paraiso — Dios
perro del infierno — Cerberus
Plaza Mayor — Madrid
programa mas visto de España — Gran Hermano
Puerta del Sol — El Sol
Puerto Rico — Jennifer Lopez
red social española — Tuenti
Sagrada Familia (2) — Barcelona
sol — Madrid
sol (3) — Hyperion
el Sol (3) — La Luna
spanish institute — Cervantes
Steve Jobs (3) — iPhone
Tierra — Árbol de la vida
uno de sus libros mas populares Don Quijote de la Mancha — Cervantes
universo — Hyperion
Usain Bolt — Juegos Olímpicos
Valencia — El Santo Grial
VIP (2) — Gran Hermano
yang — El Sol
ying — La Luna
5 — iPhone
7up (4) — Fido
1984 — Gran Hermano
ВИСНОВКИ

Зворотний асоціативний словник дозволяє глибше розглянути явище меметичності власних назв. Асоціативний зв'язок, що ґрунтується на загальних когнітивних практиках, чітко простежує конекцію між асоціатами та стимулами вільного асоціативного онімного експерименту. Подальшою роботою може бути напрям дослідження асоці-

ативного шлейфу онімів, що були згенеровані інформантами під час вільного асоціативного онімного експерименту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bussmann, H. (2006). *Routledge dictionary of language and linguistics*. Routledge.
2. Garnham, A., Garrod, S., & Sanford, A. (2006). Observations on the past and future of psycholinguistics. In *Handbook of psycholinguistics* (pp. 1–18). Academic Press.
3. Karpenko, O. (2016). Cognitive Onomastics. In: C. Hough and D. Izdebska (Eds.), *Names and their Environment. Proceedings of the 25th International Congress of Onomastic Sciences*, Glasgow, 25–29 August 2014, Vol. 4, 69–74. Glasgow: University of Glasgow.
4. Kövecses, Z. (1990). *Emotion Concepts*. New York: Springer.
5. Langacker, R. W. (2006). Cognitive Grammar. In *Cognitive linguistics: Basic readings* (pp. 29–68). Berlin: Walter de Gruyter.
6. Matsumoto, D. E. (2009). *The Cambridge dictionary of psychology*. NY: Cambridge University Press.
7. Menn, L., & Dronkers, N. F. (2016). *Psycholinguistics: Introduction and applications*. Plural Publishing.
8. Вернадский, В. И. (1994). *Живое вещество и биосфера*. М.: Наука, 1994.
9. Голубовська, І. (2012). Проблема методології лінгвістичних досліджень у міждисциплінарному висвітленні. *Studia linguistica*, 6 (1), 67–76.
10. Залевская, А. А. (1999). *Введение в психолингвистику*. М.: Рос. гос. гуманит. ун-т.
11. Залевская, А. А. (2000). Национально-культурная специфика картины мира и различные подходы к ее исследованию. In Н. В. Уфимцева (Ред.) *Языковое сознание и образ мира* (сс. 39–54).
12. Караулов, Ю. Н., & Красильникова, Е. В. (1989). Русская языковая личность и задачи ее изучения. In *Язык и личность* (pp. 3–10).
13. Карпенко, О. Ю. (2006). *Проблематика когнітивної ономастики*. Одеса: «Астропринт».
14. Лукаш, Г. П. (2011). *Актуальні питання української конотоніміки*. Донецьк, ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ».
15. Селіванова, О. О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К.
16. Фрумкина, Р. М. (2001). *Психолингвистика*. М.: ИЦ «Академия».
17. Ченки, А. (2002). Семантика в когнитивной лингвистике. In А. А. Кибрик, И. М. Кобозева, И. А. Секерина (Eds.), *Современная американская лингвистика: Фундаментальные направления* (pp. 340–369). М.: Едиториал УРСС.

REFERENCES

- Bussmann, H. (2006). *Routledge dictionary of language and linguistics*. Routledge.
- Chenky, A. (2002). *Semantyka v kohnytnyynoi lnhvystyke*. In A. A. Kybryk, Y. M. Kobozeva, Y. A. Sekeryna (Eds.), *Sovremennaia amerykanskaia lnhvystyka: Fundamentalnye napravleniya* (pp. 340–369). M.: Edytoryal URSS. [Semantics in the cognitive linguistics]
- Frumkina, R. M. (2001). *Psykholnhvystyka*. M.: YTs» Akademyia». [Psycholinguistics]
- Garnham, A., Garrod, S., & Sanford, A. (2006). *Observations on the past and future of psycholinguistics*. In *Handbook of psycholinguistics* (pp. 1–18). Academic Press.
- Holubovska, I. (2012). *Problema metodolohii lnhvistychnykh doslidzhen u mizhdystyplinarnomu vysvitleni*. *Studia linguistica*, 6 (1), 67–76. [The Problem of linguistic research methodology in the interdisciplinary aspect]
- Karaulov, Yu. N., & Krasylnykova, E. V. (1989). *Ruskaia yazykovaia lychnost y zadachy ee yzucheniya*. In *Yazyk y lychnost* (pp. 3–10). [Russian language personality and the tasks of its research]
- Karpenko, O. (2016). *Cognitive Onomastics*. In: C. Hough and D. Izdebska (Eds.), *Names and their Environment. Proceedings of the 25th International Congress of Onomastic Sciences, Glasgow, 25–29 August 2014, Vol. 4*, 69–74. Glasgow: University of Glasgow.
- Karpenko, O. Iu. (2006). *Problematyka kohnytnyynoi onomastyky*. Odesa: «Astropynt». [Problematics of cognitive onomastics]
- Kövecses, Z. (1990). *Emotion Concepts*. New York: Springer.
- Langacker, R. W. (2006). *Cognitive Grammar*. In *Cognitive linguistics: Basic readings* (pp. 29–68). Berlin: Walter de Gruyter.
- Lukash, H. P. (2011). *Aktualni pytannia ukrainskoi konotonimiky*. Donetsk, TOV «Vydavnycho-polihrafichne pidpriemstvo «PROMIN». [Actual problems of Ukrainian connotonymics]
- Matsumoto, D. E. (2009). *The Cambridge dictionary of psychology*. NY: Cambridge University Press.
- Menn, L., & Dronkers, N. F. (2016). *Psycholinguistics: Introduction and applications*. Plural Publishing.
- Selivanova, O. O. (2008). *Suchasna lnhvystyka: napriamy ta problemy*. Poltava: Dovkillia-K. [Modern linguistics: topics for research]
- Vernadskyi, V. Y. (1994). *Zhyvye veshchestvo y byosfera*. M.: Nauka, 1994. [Living substance and biosphere]
- Zalevskaia, A. A. (2000). *Natsionalno-kulturnaia spetsyfyka kartyny myra y razlychnye podkhody k ee issledovaniyu*. In N. V. Ufymtseva (Red.) *Yazykovoie soznanye y obraz myra* (ss. 39–54). [National cultural specifics of the language world model and different methods of its research]
- Zalevskaia, A. A. (1999). *Vvedeniye v psykholnhvystyku*. M.: Ros. hos. humanyt. un-t. [An introduction into psycholinguistics]

НЕКЛЕСОВА Валерия Юрьевна

кандидат филологических наук, доцент кафедры иностранных языков гуманитарных факультетов Одесского национального университета имени И. И. Мечникова,
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина;
тел.: + 38 048 2635745; e-mail: neklesova.valerie@gmail.com;
ORCID ID: 0000–0002–2376–2986

ОБРАТНЫЙ ОНИМНЫЙ АССОЦИАТИВНЫЙ СЛОВАРЬ (НА МАТЕРИАЛЕ СВОБОДНОГО АССОЦИАТИВНОГО ОНИМНОГО ЭКСПЕРИМЕНТА С ИСПАНОЯЗЫЧНЫМИ РЕСПОДЕНТАМИ)

Аннотация. Статья посвящена проектному моделированию обратного ассоциативного онимного словаря. **Целью** статьи является разновекторный анализ ассоциативных реакций. **Объектом** исследования являются имена собственные, имеющиеся в испанском онимном ландшафте. **Предметом** исследования являются свойства ассоциативного образа меметичных имен испанского онимного ландшафта. **Методология** нашего исследования включает в себя компиляцию онимных ассоциатов, полученных с помощью свободного ассоциативного онимного эксперимента. Во время работы была поставлена **задача**: составить обратный ассоциативный онимный словарь для освещения меметичной природы имен. **Выводы** нашего исследования состоят в том, обратный ассоциативный онимный словарь раскрывает культурный базис онимных единиц, актуализирует меметичные культурные составляющие. Индивидуализация и идентификация в русле общественных каналов реализует онимную идентичность как коллективную ассоциативную рефлексию и отражает этнически обусловленные тенденции.

Ключевые слова: ассоциация, ассоциативный онимный словарь, свободный ассоциативный эксперимент, оним.

Valeriia Yu. NEKLESOVA

candidate of sciences (10.02.15 general linguistics), associate professor at Odessa Mechnikov National University, Faculty of Romance and Germanic Philology, Department of Foreign Languages of the Arts Faculties,
Ukraine, Odessa, French Boulevard 24/26, room 155, tel. + 38 048 2635745;
e-mail: neklesova.valerie@gmail.com; ORCID ID: 0000–0002–2376–2986

A REVERSE ASSOCIATIVE VOCABULARY (BASED ON THE FREE ASSOCIATIVE ONYMIC EXPERIMENT WITH SPANISH NATIVE SPEAKERS)

Abstract. The article is devoted to the compilation of the reverse associative onymic dictionary. The **purpose** of the article is the multi-vector analysis of free associative

reactions. The **object** of the study is the proper names present in the Spanish onymic landscape. The **subject** of the study is the properties of the associative image of the memetic proper names of the Spanish onymic landscape. The **methodology** of our study involves the compilation of onymic associates obtained by the free associative experiment with native Spanish speakers. In the course of the work, the **task** was to compose the reverse associative onymic dictionary to cover the memetic nature of proper names. The **findings** of our study state that the reverse associative onymic dictionary reveals the cultural background of proper names that actualize memetic cultural units. Individualization and identification along the lines of social channels realize an onymic identity as a collective associative reflection that reveals ethnically driven tendencies.

Key words: association, associative onymic dictionary, free associative experiment, onym.

УДК 811.111'373.2

Gergana PETKOVA

Senior Lecturer, PhD, Department of Language and Specialized Training (DESO),
Medical University — Plovdiv (Bulgaria),
Vasil Aprilov Boulevard, 15A, Bulgaria, Plovdiv, 4000; tel.: + 359 896023335;
e-mail: Gergana.Petkova@mu-plovdiv.bg; gi4e82ap@abv.bg;
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7209-9765>

Vanya IVANOVA

Assistant Professor, PhD, Department of Education in Mathematics, Informatics and
Information Technology, University of Plovdiv «Paisii Hilendarski» (Bulgaria), 24
Tsar Asen Street, Bulgaria, Plovdiv, 4000;
tel.: + 359 899 892 044; e-mail: vantod@uni-plovdiv.bg;
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0043-8606>
DOI: <https://doi.org/10.18524/2410-3373.2019.22.201680>

PERSONAL NAMES IN RUSSIAN, UKRAINIAN, AND BELARUSIAN ANTHROPONYMIC SYSTEMS, DERIVED FROM A LATIN NAME THAT DENOTES A PLANT

Abstract. For historical reasons, an influence of different foreign cultures may be observed on the Slavonic countries, which has left permanent traces during the ages not only in their languages, but in their anthroponymic systems as well. The **purpose** of the article is to present the full list of East Slavonic personal names derived from a